

❧ 181. MEKTUP ❧

١٨١- ﴿الْمَكْتُوبُ الْحَادِي وَالْثَمَانُونَ وَالْمِائَةُ﴾ : إِلَى حَضْرَةِ الْمَخْدُومِ زَادَهُ
مِيَانُ مُحَمَّدٍ صَادِقٍ فِي جَوَابِ اسْتِفْسَارِهِ عَنْ سَبَبِ مُشَاهَدَةِ بَعْضِ الْمَشَائِخِ فِي
مَقَامٍ أَعْلَى مِنْ مَقَامَاتِهِمْ وَبَعْضِهِمْ فِي أَدْنَى مِنْ مَقَامَاتِهِمْ وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ ﴿

قَدْ سَأَلَ وَلَدِي الْأَرَشْدُ مُحَمَّدٌ صَادِقٌ عَنْ سَبَبِ (الْفَهَامِ) كَوْنِ طَائِفَةٍ مِنَ
الْمَشَائِخِ فِي دَرَجَاتٍ عُلْيَا مِنْ مَقَامِ الزُّهْدِ وَالتَّوَكُّلِ وَالتَّوَكُّلِ وَالصَّبْرِ وَالرِّضَا مَعَ
أَنِّي أَرَى وَأُشَاهِدُ أَنَّ لَهُمْ دَرَجَةً أَدْنَى فِي مَرَاتِبِ الْقُرْبِ الْإِلَهِيِّ حَلِّ سُلْطَانِهِ
(وَرُؤْيَا) طَائِفَةٍ أُخْرَى مِنَ الْمَشَائِخِ فِي دَرَجَةٍ سُفْلَى مِنْ مَقَامَاتِ الزُّهْدِ وَالتَّوَكُّلِ
وغيرِهِمَا مَعَ أَنَّهُمْ يُرَى لَهُمْ دَرَجَاتٌ عُلْيَا فِي مَقَامِ الْقُرْبِ وَمِنْ الْمُقَرَّرِ أَنَّ أَكْمَلِيَّةَ
هَذِهِ الْمَقَامَاتِ بِاعْتِبَارِ أَتَمِّيَّةِ الْيَقِينِ وَأَتَمِّيَّةِ الْيَقِينِ بِسَبَبِ الْإِقْرَبِيَّةِ إِلَى جَنَابِ قُدْسِ
الْحَقِّ حَلِّ شَأْنِهِ فَالْمَقَامُ لَا يَخْلُوْا هُنَا عَنْ أَحَدِ أُمُورٍ إِمَّا تَطَرُّقُ الْخَطَأُ إِلَى النَّظَرِ
فَرَأَى الْقَرِيبَ بَعِيدًا وَالْبَعِيدَ قَرِيبًا أَوْ أَنَّ سَبَبَ أَكْمَلِيَّةِ هَذِهِ الْمَقَامَاتِ أَمْرٌ وَرَأَى
الْيَقِينِ أَوْ أَنَّ تَرْتُّبَ الْيَقِينِ لَيْسَ عَلَى الْقُرْبِ (فَأَقُولُ فِي الْجَوَابِ) إِنَّ تَرْتُّبَ الْيَقِينِ
عَلَى الْقُرْبِ فَإِذَا كَانَ الْقُرْبُ أَكْثَرَ فَالْيَقِينُ أَزِيدُ وَأَوْفَرُ وَسَبَبُ أَكْمَلِيَّةِ هَذِهِ
الْمَقَامَاتِ أَيْضًا أَتَمِّيَّةُ الْيَقِينِ لَا أَمْرٌ آخَرُ وَالنَّظَرُ الْكَشْفِيُّ أَيْضًا صَحِيحٌ غَايَةٌ مَا فِي
الْبَابِ أَنَّ حُصُولَ الْقُرْبِ إِنَّمَا هُوَ لِالْطَّفِ اللَّطَائِفِ فَيَكُونُ الْيَقِينُ أَيْضًا نَصِيئَهُ
وَحَيْثُ كَانَتْ أَكْمَلِيَّةُ الْمَقَامَاتِ مُتَرْتِّبَةً عَلَى أَتَمِّيَّةِ الْيَقِينِ تَكُونُ تِلْكَ الْأَكْمَلِيَّةُ
أَيْضًا حَاصِلَةً فَيُمْكِنُ أَنْ يُحْصَلَ رَجُلٌ مِنَ الْأَكَابِرِ إِقَامَةً فِي مَقَامٍ مِنْ مَقَامَاتِ
الْطَّفِ اللَّطَائِفِ مَعَ وُجُودِ قَلَّةِ قُرْبِهِ وَلَمْ يَرْجِعْ بَعْدُ إِلَى أَكْثَفِ اللَّطَائِفِ وَيَكُونُ
فِي الْمَقَامَاتِ الْمَذْكُورَةِ أَكْمَلَ مِمَّنْ لَهُ زِيَادَةُ قُرْبٍ وَقَدْ رَجَعَ إِلَى أَكْثَفِ
اللَّطَائِفِ أَعْنَى لَطِيفَةِ الْقَالِبِ وَحَيْثُ أَنَّ لَطِيفَةَ الْقَالِبِ مَحْرُومَةٌ مِنْ ذَلِكَ الْقُرْبِ

لَا يَكُونُ الْيَقِينُ أَيْضًا نَصِيًّا لَهَا فَمِنْ أَيْنَ تَحْصُلُ لَهَا أَكْمَلِيَّةُ تِلْكَ الْمَقَامَاتِ
وَالَّذِي رَجَعَ إِلَى هَذِهِ اللَّطِيفَةِ أَخَذَ حُكْمَهَا وَكَانَتْ يَقِينَاتُ لَطَائِفِهِ الْبَاقِيَةِ الَّتِي قَدْ
حَصَلَتْ لَهَا سَابِقًا مَسْتُورَةٌ بِخِلَافِ مَنْ لَيْسَ لَهُ رُجُوعٌ إِلَى الْقَالِبِ فَإِنَّ حُكْمَهُ
حُكْمُ أَلْطَفِ اللَّطَائِفِ وَالْقُرْبُ وَالْيَقِينُ عَلَى كَمَالِهِمَا فِي حَقِّهِ وَلَمْ يَسْتَتِرَا بَعْدُ
فَلَا جَرَمَ يَكُونُ فِي الْمَقَامَاتِ الْمَذْكُورَةِ أَتَمَّ وَأَكْمَلَ (وَلَكِنْ) يَنْبَغِي أَنْ يُعْلَمَ أَنَّ
صَاحِبَ الرُّجُوعِ كَمَا أَنَّهُ أَكْمَلُ فِي الْقُرْبِ وَالْيَقِينِ كَذَلِكَ هُوَ أَكْمَلُ فِي
الْمَقَامَاتِ أَيْضًا وَلَكِنْ قَدْ سَتَرَتْ كَمَالَاتُهُ تِلْكَ وَجَعَلَ ظَاهِرُهُ مِثْلَ ظَاهِرِ عَوَامِّ
النَّاسِ لِحُصُولِ الْمُنَاسَبَةِ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْخَلْقِ الَّتِي هِيَ سَبَبُ الْإِفَادَةِ وَالْإِسْتِفَادَةِ
فَيَكُونُ مُسْتَحَقًّا لِدَعْوَةِ الْخَلْقِ إِلَى الْحَقِّ وَهَذَا الْمَقَامُ مَقَامُ الْأَنْبِيَاءِ الْمُرْسَلِينَ
عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ بِالْأَصَالَةِ وَلِهَذَا طَلَبَ إِبْرَاهِيمُ الْخَلِيلُ عَلَى نَبِيِّنَا
وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ أَطْمَئِنَّانَ الْقَلْبِ وَاحْتِجَاجَ فِي حُصُولِ الْيَقِينِ إِلَى الرُّؤْيَةِ
الْبَصَرِيَّةِ مِثْلَ عَوَامِّ النَّاسِ وَقَالَ عَزِيزٌ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ "إِنِّي يُحْيِي
هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا" وَالَّذِي لَمْ يَرْجِعْ أَخْبَرَ عَنْ يَقِينِهِ بِقَوْلِهِ لَوْ كُشِفَ الْغَطَاءُ مَا
ازْدَدْتُ يَقِينًا فَإِنَّ ثَبَتَ صُدُورُ هَذَا الْكَلَامِ عَنْ سَيِّدِنَا عَلِيٍّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ يَنْبَغِي
حَمْلُهُ عَلَى أَنَّهُ قَالَ ذَلِكَ قَبْلَ حُصُولِ الرُّجُوعِ فَإِنَّ صَاحِبَ الرُّجُوعِ مُحْتَاجٌ إِلَى
الدَّلَائِلِ وَالْبَرَاهِينِ فِي حُصُولِ الْيَقِينِ بَعْدَ الرُّجُوعِ مِثْلَ عَوَامِّ النَّاسِ وَقَدْ كَانَتْ
الْمَسَائِلُ الْكَلَامِيَّةُ كُلُّهَا بِدِيهِيَّةٍ لِهَذَا الدَّرْوِيشِ قَبْلَ الرُّجُوعِ وَكُنْتُ أَجِدُهَا أَشَدَّ
يَقِينًا مِنَ الْمَحْسُوسَاتِ وَأَمَّا بَعْدَ الرُّجُوعِ فَقَدْ اسْتَتَرَ ذَلِكَ الْيَقِينُ وَصِرَتْ مُحْتَاجًا
إِلَى الدَّلَائِلِ وَالْبَرَاهِينِ مِثْلَ عَوَامِّ النَّاسِ ﴿ع﴾: عَلَى مِقْدَارِ مَا رَبَّوْنِي أَلْمُو *

وَالسَّلَامُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Hazret-i Mahdûmzâde Miyân Muhammed Sâdık'a³⁵³ yazılmış olup bazı şeyhlerin makamlarından daha yüksek bir makamda, bazılarının da daha aşağı makamlarda görülmesinin sebebi ile ilgili sorunun cevabı ve bununla ilgili meseleler hakkındadır.

Değerli evladım Muhammed Sâdık soruyor:

“Meşâyih'ten bir kısmın, Allah Celle Şânuhû'ya yaklaşma mertebelerinin en alt derecesinde olduklarını görüp müşâhede ettiğim halde onların zühd, tevekkül, terk, sabır ve rıza makamlarından daha yüksek olan derecelerde olmasının anlaşılmasının ve bir başka grubun da Allah'a yaklaşma makamında yüksek derecelerinin olduğu görülmesine rağmen zühd, tevekkül ve diğer makamlardan dağa aşağı bir derecede gözükmelerinin sebebi nedir?

Kabul edilir ki bu makamların üstünlüğü *yakîn*³⁵⁴ mükemmelliği itibariyledir. *Yakîn*in mükemmelliği ise Cenâb-ı Hakk ve Tekaddes hazretlerine en yakın olma sebebiyledir.

Bu makam için burada mutlaka şu durumlardan biri sözkonusudur:

- Ya göze yanlış gelmesi sebebiyle yakın olan uzak, uzak olan da yakın görülür.
- Veya bu makamların mükemmelliği *yakîn*in ötesinde bir iştir
- Ya da *yakîn*in gelmesi, *kırba* (yakınlığa) bağlı değildir”

Cevaben derim ki: *Yakîn*in gelmesi *kırba* bağlıdır. Eğer *kırba* (yakınlık) daha çok olursa *yakîn* da daha fazla olur.

Bu makamların üstünlüklerinin sebebi de yine *yakîn*in mükemmelliğidir. Yoksa başka bir şey değildir. Keşfe dayalı *naẓar* da aynı şekilde sahihtir.

³⁵³ Mahdûmzâde Miyân Muhammed Sâdık: İmâm-ı Rabbânî'nin en büyük oğludur ve halifelerindendir. Tahsilini dedesinin ve babasının yanında tamamlamıştır. 9 Rebî'u'l-evvel 1025/1615 târihinde vefat etmiştir.

³⁵⁴ Yakîn: Delille değil, imân gücü ile apaçık olarak görme. Her türlü şüpheyi ortadan kaldırıp tasdik edilen gaybın hakikatine ermek. Yakîn, gâib olan hakkında o kadar kesin bir bilgidir ki o gâib gözle görülse bu bilginin kesinliğinde ve doğruluğunda her hangi bir değişiklik olmaz. Yakîn müşâhededir. (Prof. Dr. Süleyman Uludağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, s. 577, Marifet Yayınları, İstanbul 1999).

Sonuç olarak bu konuda söylenecek söz şudur: *Kurbun* (yakınlığın) meydana gelmesi ancak latifelerin en latifi (ahfâ) içindir. Böylece *yakîn* de o *kurbun* nasibi olur. Makamların üstünlüğü, *yakîn*'in mükemmelliğinin sonucu olduğuna göre bu üstünlük de aynı şekilde meydana gelmiş olur.

Büyüklerden birinin yakınlığının azlığına rağmen latifelerin en latifi olan makamların birinde ikamet etmesi mümkündür. Henüz geriye, latifelerin en yoğununa dönmemiştir. Bu zât, mezkur (sorunuzda zikrettiğiniz) makamlarda, yakınlığı fazla olan ve latifelerin en yoğununa yani beden latifesine dönmüş olan kişiden daha üstün olabilir. Beden latifesi bu yakınlıktan mahrum olması sebebiyle *yakîn* de, bu latifeye nasib olmaz. Öyleyse bu makamların üstünlüğü bu latifeye nasıl hasıl olabilir ki?

Bu latifeye geri dönen, onun hükmünü alır. Geçmişte o latife için hasıl olan diğer latifelerin *yakîn*leri artık örtülmüştür. Beden latifesine dönmeyen kişi ise böyle değildir. Çünkü onun hükmü, latifelerin en latifinin hükmüdür. *Kurb* (yakınlık) ve *yakîn*, kâmil anlamıyla onun hakkında sözkonusudur ve henüz gizlenmemiştir. Şüphesiz o, zikri geçen makamlarda daha üstün ve daha tamamdır. Ancak bilinmeli ki, geri dönen kişi *kurb* ve *yakîn*de en üstün durumda olduğu gibi aynı şekilde makamlarda da en üstündür ancak onun bu kemâlâtı örtülmüştür. Faydalanma ve faydalandırma sebebi olan halk ile kendisinin arasında bir münâsebet hasıl olduğu için onun zâhiri insanların avamının zâhiri gibi kılınmıştır. Böylece o halkı Hakk'a davet etmeye hak kazanmıştır. Bu makam aslı anlamda Peygamberler'in (Aleyhimu's-Selâm) makamıdır. Bu sebeptendir ki, Hz. İbrahim-i Halil (Peygamberimize ve ona salat u selam olsun) kalp mutmainliği istemiş ve insanların avamı gibi gözle görerek *yakîne* kavuşmaya ihtiyaç hissetmiştir. Hz. Üzeyr (Peygamberimize ve ona salat u selam olsun) "Allâh, bunu böyle öldükten sonra nasıl diriltecek?" (Bakara 259) demişti.

Geriye dönmeyen kişi, *yakîn*ini şu sözyle açıkladı: "Eğer perde açılseydi *yakîn*im fazlalaşmazdı". Hz. Ali'den (Radiyallahu anh) sâdır olduğu sabitse bu sözü, geriye dönmeyen önce söylediğine hamledilir. Çünkü geriye dönen, döndükten sonra *yakîn* elde etme konusunda insanların avamı gibi delillere ve burhanlara muhtaçtır.

Geriye dönmeyen önce tüm kelâmî konular bu dervişe bedîhî (apaçık) idi ve ben onları hissedilenlerden daha yakîn (kesin) olarak bulurdum. Ancak geri dönüşten sonra bu *yakîn* örtüldü ve insanların avamı gibi delillere ve burhanlara muhtaç oldum.

"Beni yetiştirdik(ler)î kadar ilerlerim!" (Şûr).

Bâkî selamlar.

KELİME ANLAMİ

181. Yüz seksen birinci mektup *(Kime gönderilmiştir?)* Hazreti Mahdumzâde Miyan Muhammed Sâdık'a *(Ne hakkında?)* Açıklama istediği şeyin cevabı hakkındadır *(Neden?)* Bazı şeyhleri görmesinden *(Nerede?)* Kendi makamlarından daha yüksek bir makamda *(Neden?)* Ve bazılarının da *(Neden?)* Kendi makamlarından daha düşük bir makamda (görmesiyle ilgili sorunun cevabı) Ve bununla ilgili meseleler hakkındadır >

Olgun Evladım Muhammed Sâdık (mektubunda) sormuş *(Neyi?)* Bir tâifenin olduğunun anlaşılmasının sebebinin *(Neden?)* Şeyhlerden bir tâifenin *(Nerede olduğu?)* Zühd, yüksek derecelerde *(Neden daha yüksek?)* Haibûki ben Tevekkül, Terk, Sabır ve Rıza makamlarından (ve diyor ki;) *(Neden?)* Onlar için *(Neden?)* Daha düşük bir derece vardır *(Neden?)* Saltanatı yüce ilahi yakınlık mertebelerinde *(Neden?)* Ve başka bir tâifeyi de görmenin *(Neden?)* Daha düşük derecelerde *(Neden?)* Şeyhlerden *(Neden?)* Zühd ve Tevekkül makamlarından *(Neden?)* *(Neden?)* Halbûki onlar *(Neden?)* Onlar için görülmektedir *(Neden?)* Daha üstün dereceler *(Neden?)* Bu *(Neden?)* Kurban (yakınlık) makamında *(Neden?)* Ve sabittir ki; *(Neden?)* Bu makamların ekme liyeti (mükemmelliği) *(Neden?)* Yakının etemmiyeti (tastamam

olması) itibariyledir وَأَتَمِّمَةُ الْيَقِينِ Yakînin etemmiyeti ise بِسَبَبِ الْإِقْرَبِيَّةِ إِلَى جَنَابِ قُدُسٍ Şânı yüce Cenâb-ı Hakk'a ekrabiyyet (çok yakın olmak) sebebiyledir لَا يَخْلُوا هُنَا فَالْمَقَامُ Öyleyse (bu zatların) makamı Burada boş kalmaz

إِمَّا تَطْرُقُ الْخَطَأُ Ya hata âriz (O şeyler der) عَنْ أَحَدِ أُمُورٍ (Neden?) Şu şeylerden birinden olmuştur (Neye?) كَيْفَ النَّظَرِ Kişinin görüşüne, keşfine بِعِيدًا Böylece yakını

أَوْ أَنَّ سَبَبَ أَكْمَلِيَّةِ هَذِهِ الْمَقَامَاتِ وَالبَعِيدَ قَرِيبًا Uzağı da yakın görmüştür

أَوْ Veya bu makamların ekmeliyetinin sebebi وَرَاءَ الْيَقِينِ Yakînin ötesinde bir şeydir

أَنْ تَرْتَبَ الْيَقِينِ Ya da yakînin husûle gelmesi لَيْسَ عَلَى الْقُرْبِ Yakınlığa bağlı değildir

إِنْ تَرْتَبَ الْيَقِينِ (diye sormaktadır) (فَأَقُولُ فِي الْجَوَابِ) (Bu sorunun) cevabında derim ki; فَإِذَا كَانَ الْقُرْبُ أَكْثَرَ (Allah'a olan) yakınlığa bağlıdır

وَسَبَبُ أَكْمَلِيَّةِ هَذِهِ فَالْيَقِينُ أَزِيدُ وَأَوْفَرُ Yakîn de fazla ve çoktur

أَتَمِّمَةُ الْيَقِينِ Yakînin ekmeliyetinin sebebi de الْمَقَامَاتِ أَيْضًا Bu makamların ekmeliyetinin sebebi de

عَتَمِّمَتُهُدِرْ أَيْضًا لَا أَمْرٌ آخَرُ Başka bir şey değildir (Senin) keşfe dayalı

أَنَّ حُصُولَ الْقُرْبِ سَوْدُ غَايَةِ مَا فِي الْبَابِ صَحِيحٌ Görüşün de Doğrudur

لَا تَطْلَفُ الْلَطَائِفِ (Nç içindir?) O, sadece

وَحَيْثُ كَانَتْ بِكُونِ الْيَقِينِ أَيْضًا نَصِيحُهُ Madem ki oldu

مُتَرْتَبَةً عَلَى أَتَمِّمَةِ الْيَقِينِ (Nç oldu?) Makamların ekmeliyeti

حَاصِلَةً تَكُونُ تِلْكَ الْأَكْمَلِيَّةُ أَيْضًا Öyleyse bu ekmeliyet de

أَنْ يُحْصَلَ (Nç?) Elde edilmesi

فِي مَقَامٍ مِنْ مَقَامَاتِ اِقَامَةِ (Nçrede?) Yerleşmeyi

مَعَ وَجُودِ قَلَّةٍ قَرِيبَةٍ (Nç ile beraber?) En şeffaf latîfenin makamlarından birinde

وَلَمْ يَرْجِعْ بَعْدُ Ve henüz dönmemiş olsa da

وَيَكُونُ فِي الْمَقَامَاتِ الْمَذْكُورَةِ اِلَى أَكْثَفِ الْلَطَائِفِ (Nçreye?) Latîfelerin en yoğununa

مِمَّنْ لَهُ زِيَادَةُ قُرْبٍ أَكْمَلُ Daha mükemmel (Nçeden?)

إِلَى أَكْثَفِ الْلَطَائِفِ (Nçreye?) Daha fazla yakınlığı olup وَفَدَ رَجَعَ Hem de dönmüş olandan

وَحَيْثُ أَنَّ لَطِيفَةَ الْقَالِبِ أَعْنَى لَطِيفَةِ الْقَالِبِ Yani beden latîfesine

Ve beden latîfesi الْقُرْبِ مِنْ ذَلِكَ مَحْرُومَةٌ Bu yakınlıktan mahrum olduğu için لَا يَكُونُ
 وَالَّذِي رَجَعَ إِلَى أَكْمَلِيَّةِ تِلْكَ الْمَقَامَاتِ (Neyi?) Bu makamların mükemmelliği husûle
 وَكَانَتْ يَقِينَاتٍ لَطَائِفِ أَخَذَ حُكْمَهَا Ve bu tâîfeye dönen hükümünü almış Ve bu tâîfeye
 قَدْ حَصَلَتْ لَهَا التِّي Ki bu yakînler O latîfelere hâsıl olmuştur (Neyi zamanı?) Sَابِقًا Daha önce (İşte bu yakînler) مَسْتُورَةٌ Örtülmüştür
 فَانْ إِلَى الْقَالِبِ (Neyi?) Beden latîfesine فَانْ Dönmemiş kişi böyle değildir (Neyi?) لَيْسَ لَهُ رُجُوعٌ
 وَالْقُرْبِ حُكْمُ الْلطَافِ اللِّطَافِ En şeffaf latîfenin hükmüdür Zira o kişinin hükmü حُكْمُ
 فِي حَقِّهِ (Kıymetinde?) O kişi KEMÂLİ ÜZEREDİRLER عَلَى كَمَالِهِمَا Yakınlıkla yakîn de وَالْيَقِينِ
 Ve henüz örtülmemişlerdir فَلَا جَرَمَ Bu durumda şüphesiz hakkında وَلَمْ يَسْتَرِ بِعَدُ
 أَمْ (Neyi?) O kişi olur (Neyi?) فِي الْمَقَامَاتِ الْمَذْكُورَةِ Bu belirtilen makamlarda (Neyi?)
 أَنْ (وَلَكِنْ) يَتَبَيَّنُ أَنْ يُعْلَمَ وَأَكْمَلُ (Ancak bilinmesi gerekir ki; Daha tam ve mükemmel olduğu gibi) كَمَا أَنَّهُ أَكْمَلُ
 (Neyi?) Aynı şekilde كَذَلِكَ هُوَ أَكْمَلُ فِي الْقُرْبِ وَالْيَقِينِ Yakınlık ve yakîn hususunda (Neyi?)
 وَلَكِنْ قَدْ فِي الْمَقَامَاتِ أَيْضًا Makamlar hususunda (Neyi?) فَالْجَرَمُ Aynı şekilde
 وَجُعِلَ ظَاهِرَةٌ كَمَالُهُ تِلْكَ (Neyi?) Bu kemâlatı ظَاهِرَةٌ Ve dış görünüşü
 (Neyi?) Sıradan insanların dış görünüşü gibi (Neyi?) مِثْلَ ظَاهِرِ عَوَامِ النَّاسِ Aynı şekilde
 Onunla halk بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْخَلْقِ (Neyi?) Bir münâsebet oluşsun diye (Neyi?) لِحُصُولِ الْمُنَاسَبَةِ
 Fayda vermenin ve سَبَبُ الْإِفَادَةِ وَالْإِسْتِفَادَةِ Ki bu münâsebet arasında (Neyi?) التِّي هِيَ
 Halkı لِدَعْوَةِ الْخَلْقِ (Neyi?) Ve böylece layık olur (Neyi?) فَيَكُونُ مُسْتَحَقًّا Ve bu makam; الْمُرْسَلِينَ (Allah
 Onlara salât-ü عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ (gönderilen nebilerin makamıdır) وَهَذَا الْمَقَامُ إِلَى الْحَقِّ (Kıymet)
 selamlar olsun (Neyi?) بِالْأَصَالَةِ Asıl olarak (onların makamıdır) وَلِهَذَا طَلَبَ إِبْرَاهِيمُ الْخَلِيلُ
 Peygamberimize ve ona عَلَى نَبِيٍّ وَعَلَيْهِ عَلَيَّ يَا هَلِيلُ İstemişti (Neyi?) İŞTE BU SEBEPLERİ
 Kalbinin tatmin olmasını اِطْمِئْنَانَ الْقَلْبِ (Neyi?) SALÂT-Ü SELAMُ

Yakîni elde etme hususunda *فِي حُصُولِ الْيَقِينِ* (Ne hususunda?) Ve ihtiyaç duymuştur *وَإِحْتِيَاجٌ* (Neye?) Sıradan insanlar gibi *مِثْلَ عَوَامِّ النَّاسِ* (Ne gibi?) Göz ile görmeye *إِلَى الرُّؤْيَةِ الْبَصَرِيَّةِ* (Neye?) Ona ve Peygamberimize *وَالسَّلَامُ* Salât-ü selam olsun dedi ki; *أَنْتَى يُحْيَى* Nasıl diriltecek *هَذِهِ* (Neyi?) Bunu *اللَّهُ* (Kim?) Allâh-u Teâla *أَلَمْ يَرْجِعْ* (Henüz) geri dönmemiş olan *بَعْدَ مَوْتِهَا* (Neden sonra?) Öldükten sonra (dedi) *لَوْ كُشِفَ الْغَطَاءُ* Şu sözülle *بِقَوْلِهِ* (Ne ile?) Yakîninden haber verdi *أَخْبَرَ عَنْ يَقِينِهِ* "Şayet perde kaldırılrsa" *فَإِنْ بَيَّتْ* Şayet sabit oldu ise *يَكُونُ مَا أَزْدَدْتُ يَقِينًا* Yakînim artmaz *صُدُورُ هَذَا الْكَلَامِ* (Ne?) Bu sözün sâdır olduğu *عَنْ سَيِّدِنَا عَلِيِّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ* (Kimden?) Efendimiz Hz. Ali –kerremâllahû veche- den *يَنْبَغِي حَمْلُهُ* (Neye?) Bu sözü yormak gerekir *قَبْلَ حُصُولِ الرَّجُوعِ* (Beden latîfesine) geri dönüş olmadan önce *فَإِنَّ صَاحِبَ الرَّجُوعِ* Zira geri dönen kişi *مُحْتَاجٌ إِلَى دَلِيلٍ وَكَانِطٍ لِمَا فِيهِ* Delil ve kanıtlara muhtaçtır *فِي حُصُولِ الْيَقِينِ* (Nangî konuda?) Yakîni elde etme konusunda *بَعْدَ الرَّجُوعِ* (Ne zaman?) Geri döndükten sonra *مِثْلَ عَوَامِّ النَّاسِ* (Kim gibi?) Sıradan insanlar gibi *وَقَدْ كَانَتْ الْمَسَائِلُ الْكَلَامِيَّةُ* Şüphesiz kelâmi meseleler *قَبْلَ* (Ne zaman?) Hepsî bedihî (apaçık) idi *لِهَذَا الدَّرْوِيشِ* (Kim için?) Bu derviş için *وَكُنْتُ أَجِدُهَا* Ve ben kelâmi meseleleri bulurdum *بِالرَّجُوعِ* (Nasıl?) Geri dönmeder: önce *وَأَمَّا* Daha yakîn, kesin olarak *مِنَ الْمُحْسُوسَاتِ* (Neden?) Hissedilebilen şeylerden *وَصِرْتُ* Ama geri döndükten sonra *فَقَدْ اسْتَرَى ذَلِكَ الْيَقِينُ* Bu yakîn örtüldü *مِثْلَ عَوَامِّ النَّاسِ* (Nasıl?) Delil ve kanıtlara *إِلَى الدَّلَائِلِ وَالْبَرَاهِينِ* (Neye?) Muhtaç oldum *وَإِحْتِيَاجًا* Ve ihtiyaç duydum *عَلَى مِقْدَارِ مَا رَبَّوْنِي* Beni terbiye ettikleri *وَالسَّلَامُ* Selamlar.

